

Защо му е на Путин тази провокация?

Че Путин има свои интереси, не е проблем. Проблемът е стъписването на България. Докато тя не се държи като държава със самочувствие, всеки глобален авантюрист ще може да променя дневния ни ред с една изречена глупост.



Коментар на Иван Бедров:

Първо, нека спрем да наричаме изказването на Владимир Путин от 24 май гаф, изпускане или недоразумение. Това е напълно умишлена провокация. Ето доказателствата – президентът на Русия каза, че славянската писменост е дошла „при нас от македонската земя“. И чак след като тези думи породиха едnodневната буря в България, говорителката на Министерството на външните работи в Москва Мария Захарова нарече всичко „изкуствен скандал“ и се усъмни в... превода. Не, няма грешка в превода. Все пак изучаването на руски език бе задължително в България до неотдавна. И държава от ранга на Русия не може да си позволи да отправя случайни послания чрез президента си и още по-случайни коментари чрез гласа на дипломацията си.

Путин премери много добре думите си, с които каза едновременно и че писмеността идва от Македония, и че не идва от там. „Македонската земя“ е едновременно и коректен географски израз, и некоректен исторически. Хем го е казал, хем не го е казал. Това не е [дебелашката шега на Пьотр Толстой, че Русия била изкупила половината Черноморие и предстои да доизкупи другата половина](#). Това е изключително премерено изказване, което трябва да има някаква цел. Не можем да знаем точно каква, но можем да видим преките последици.

Защото тук минава

Отговорът на въпроса защо му е на Путин тази провокация би трябвало да е в неговата глава. Но пред очите си имаме отговор на въпроса защо го направи. Защото може. Защото знае, че в България всяка подобна реплика може да предизвика буря, в която крайностите ще се сбият, а хладнокръвието ще отстъпи назад. Изказването на Путин постигна още веднага поне три ефекта:

Първо, отново рамкира отношенията между България и Русия в емоционалната кошара на признаването и признателността. Те не ни признават нещо си, ние не сме им признателни за нещо си. Русофили, русофоби в един и същи строй. Отново историята взема връх над настоящето. Този фон е изключително полезен за всеки, който иска да избяга от сериозните теми за интереса на България в антимонополното дело на Европейската комисия срещу „Газпром“, за това има ли монопол руската „Лукойл“ на българския пазар на горива, за това как и защо български депутати внасяха законови промени под диктовката на Москва и в интерес на руския „Южен поток“.

Второ, репликата на Путин послужи като шампоан за поизцапаните глави на най-отявлените български русофили. В последните години те прекалиха. То не бяха призови за напускане на Европейския съюз и НАТО, то не бяха атаки срещу избора на България да бъде част от свободния свят, то не бяха лъжи за някакви несметни богатства, които всеки момент тръгват насам, само ако завием към Русия. [Агресивното проповядване на руския политически интерес в българската среда](#) се оказва, че не работи. Дори отблъсква. Резултатите от избори и от социологически анкети го показват. Затова говорителите на руския интерес имат нужда да облекат малко приличие. Случайно или не, най-възмутени от думите на Путин се показаха традиционните говорители на ченгеджийско-московския интерес.

Третото е най-важно – България не е сама и думите на Путин следва да се разглеждат в регионален контекст. Президентът на Русия подари симпатичен жест на националистическите привърженици на Никола Груевски в Македония, когото Москва открито подкрепи във вътрешния конфликт в съседната държава. И подразни най-шумните български говорители срещу македонския национализъм, а така пък подхрани вечните балкански искри, от чието съществуване интерес има отново Москва.



Иван Бедров

Как да се държим?

Това, че президентът на Русия има свои интереси и се опитва да ги защитава, не може да бъде проблем. Проблемът е стъписването в България, което всяка подобна провокация предизвиква. Ни да мълчиш, ни да говориш. В това е силата на тази провокация. Едни призоваха властта да реагира много остро, други си пожелаха повече настроение и самочувствие. Външната министърка Захаријева като че ли налучка златната среда – и припомни на Путин историческите факти, и иронично допълни, че е радостно, когато президентите на други страни си честитят най-светлия български празник.

Но капанът бе щракнал още преди реакцията. Защото български политици са давали достатъчно поводи да бъдат подозирани в зависимост от Кремъл. Защото институциите не противодействат ефективно на намесата във вътрешните работи - вероятно просто не искат. Защото продажниците са традиция. Тогава както и да реагира или не реагира властта, усещането за унижение не може да бъде прогонено. И докато това е така, всяка изречена глупост от глобални авантюристи като Путин или Ердоган е в състояние да вдигне под тревога цялата държава.